

2014. március 12., szerda

P7_TA(2014)0231

Az igazságszolgáltatás értékelése büntetőjogi és jogállamisággal kapcsolatos szempontok alapján

Az Európai Parlament 2014. március 12-i állásfoglalása az igazságügynek a büntető igazságszolgáltatással és a jogállamisággal összefüggésben történő értékeléséről (2014/2006(INI))

(2017/C 378/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, különösen annak 2., 6. és 7. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 70., 85, 258., 259. és 260. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkére,
- tekintettel „Az EU igazságügyi eredménytáblája – A hatékony igazságszolgáltatás és a növekedés előmozdításának eszköze” című, 2013. március 27-i bizottsági közleményre (COM(2013)0160),
- tekintettel Németország, Dánia, Finnország és Hollandia külügyminisztereinek 2013. március 6-án a Bizottság elnökéhez, José Manuel Barrosohoz intézett levelére, amelyben olyan mechanizmus létrehozását kérik, amely elősegíti a tagállamokban az alapvető értékek tiszteletben tartását,
- tekintettel az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározatra,
- tekintettel az Európai Ügyészség létrehozásáról szóló bizottsági javaslatra (COM(2013)0534), amely foglalkozik az EU büntető igazságszolgáltatási térsége létrehozásának szükségességével;
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének tevékenységére, éves jelentéseire és tanulmányaira,
- tekintettel a Jog a Demokráciáért Európai Bizottság (Velencei Bizottság) tevékenységére és jelentéseire, különösen a jogállamiságról szóló jelentésére (CDL-AD(2011)003rev), az igazságszolgáltatási rendszer függetlenségéről szóló jelentésére (Első rész: A bírák függetlensége; CDL-AD(2010)004), és az igazságszolgáltatási rendszer függetlenségével (Második rész: Az ügyészség; CDL-AD(2010)040) összefüggő európai standardokról szóló jelentésére;
- tekintettel az Európa Tanács és az Európai Unió közötti egyetértési megállapodásra,
- tekintettel a Joggal a Demokráciáért Európai Bizottság felülvizsgált alapokmányára;
- tekintettel a „2014. évi éves növekedési jelentés” című, 2013. november 13-i bizottsági közleményre (COM(2013)0800),
- tekintettel az igazságszolgáltatás hatékonyságával foglalkozó európai bizottság (CEPEJ) tevékenységére és jelentéseire, különösen az európai igazságügyi rendszerekről szóló, 2012-es értékelő jelentésére;
- tekintettel az alapvető jogok uniós normáinak és gyakorlatainak helyzetéről szóló állásfoglalására, valamint a jogállamiság és az igazságszolgáltatás területén (beleértve a korrupciót és az európai elfogatóparancsot) megfogalmazott valamennyi állásfoglalására ⁽¹⁾;
- tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek: P7_TA(2012)0500, P7_TA(2013)0315, P7_TA(2011)0388 és P7_TA(2013)0444; P7_TA(2014)0173 és P7_TA(2014)0174.

2014. március 12., szerda

- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére és a Jogi Bizottság véleményére (A7-0122/2014),
- A. mivel az értékelés a büntető igazságszolgáltatás terén megerősíti a kölcsönös bizalmat, és mivel a kölcsönös elismerési eszközök hatékony alkalmazásának a kölcsönös bizalom az alapja; mivel a Stockholmi Program szerint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben az integráció egyik legfőbb eszköze az értékelés;
- B. mivel a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belül a szerződések biztosítják a szükséges alapot a politikák értékelésére, valamint biztosítják az alapvető uniós értékek (többek között a jogállamiság) tiszteletben tartását; mivel az új uniós éves gazdaságpolitikai koordinációs ciklus, az európai szemeszter kerete szerint az igazságszolgáltatási rendszerek minősége, függetlensége és hatékonysága a prioritások közé tartozik,
- C. mivel az igazságügyi eredménytáblával jelenleg az európai gazdasági szemeszter összefüggésében foglalkoznak, ezáltal túl nagy hangsúlyt helyezve az igazságszolgáltatás gazdasági értékére; mivel az igazságszolgáltatás önmagában érték, és mindenki számára elérhetőnek kell lennie, a gazdasági érdekektől függetlenül;
- D. mivel a nemzeti hatóságok közötti együttműködésre és a büntetőjogi uniós jogszabályok közös értelmezésére van szükség;
- E. mivel a 2013. évi igazságügyi eredménytáblán kizárólag a polgári, kereskedelmi és közigazgatási igazságszolgáltatás szerepel, azonban magában kellene foglalnia a büntető igazságszolgáltatást is, mivel a büntető igazságszolgáltatás működése és feddhetetlensége fontos következményekkel jár az alapvető jogokra nézve, továbbá szorosan kapcsolódik a jogállamisághoz;
- F. mivel az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége a 2012. évi éves jelentésének „a hatékony és független igazságszolgáltatáshoz való jogról” szóló fejezetében aggodalmát fejezte ki bizonyos tagállamokra vonatkozóan a jogállamiság helyzete, és különösen a bírói függetlenség miatt, valamint ezzel kapcsolatban az igazságszolgáltatáshoz való alapvető jog miatt, amelyre komoly hatással volt a pénzügyi válság;
- G. mivel továbbra is a bírósági eljárások túl hosszú időtartama az az első ok, ami miatt az Emberi Jogok Európai Bírósága kifogást emel az uniós tagállamokkal szemben;
- H. mivel az igazságszolgáltatás hatékonyságával foglalkozó európai bizottság (CEPEJ) 2002-es létrejötte óta közvetlen tapasztalatra tett szert a különböző nemzeti igazságügyi rendszerek elemzése terén, és példátlan méretű, hozzáadott értéket tartalmazó tudáslapot hozott létre, amellyel támogatja a tagállamok által az igazságszolgáltatási rendszereik értékelésének és működésének javítása érdekében tett erőfeszítéseket; mivel az értékelési rendszere, amely most elérte az ötödik fordulót, az igazságszolgáltatás minden területére kiterjed, és az elemzést különböző szempontokat (például a demográfiai és gazdasági adatokat, a tisztességes eljárást, az igazságszolgáltatáshoz való jogot, a bírák, ügyészek és ügyvédek előmenetelét) figyelembe véve végzik el;
- I. mivel a Velencei Bizottságnak a jogállamiságról szóló legutóbbi jelentése meghatározott hat tényezőt, amelyekről egyetértés alakult ki abban a tekintetben, hogy a jogállamiság alapvető pillérjeit alkotják: a jogszerűség, beleértve az átlátható, számon kérhető és demokratikus jogalkotási folyamatot is; a jogbiztonság; az önkényesség tilalma; az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés független és pártatlan bíróságok előtt, beleértve az igazgatási intézkedések bírósági felülvizsgálatát; az emberi jogok tisztelete; és a megkülönböztetés tilalma és a törvény előtti egyenlőség;
- J. mivel az uniós intézmények által végzett munkának a szoros együttműködésen kellene alapulnia, és a tevékenységek közötti átfedések és azok megkettőzésének elkerülése, valamint az erőforrások hatékonyabb használatának biztosítása érdekében fel kellene használni más nemzetközi intézmények, beleértve az Európa Tanács szakosodott szerveinek bevált gyakorlatait és szakértelmét;
- K. mivel az Európa Tanács és az Európai Unió megerősítették az iránti elkötelezettségüket, hogy elmélyítik a közös érdekű területeken – különösen a plurális demokrácia előmozdítása és védelme, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság területén – folytatott együttműködést, teljes mértékben igénybe veszik a szakosodott szerveket, például a Velencei Bizottságot, és az új kihívásokra adott válaszként kidolgozzák az együttműködés megfelelő formáit;
- L. mivel a Parlament több alkalommal is kérte a jelenlegi mechanizmusok megerősítését annak érdekében, hogy biztosítani lehessen az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós értékek tiszteletben tartását, védelmét és előmozdítását, valamint kérte az EU-ban és a tagállamokban tapasztalható válsághelyzetek gyors és hatékony megoldását; mivel jelenleg is zajlik a vita a Parlamentben, a Tanácsban és a Bizottságban egy új mechanizmus létrehozásáról;

2014. március 12., szerda

- M. mivel a tagállamokban védeni kell a bíróságok, valamint a bírák és államügyészek függetlenségét minden politikai beavatkozással szemben;
- N. mivel az e tárgyban született valamennyi döntésnek mihamarabb biztosítania kell az EUSZ 2. cikkének megfelelően alkalmazását, valamint azt, hogy minden meghozott döntés objektív kritériumokon és értékelésen alapuljon, és ezáltal ki lehessen küszöbölni a kettős mércével, az eltérő bánásmóddal és a politikai részrehajlással kapcsolatos bírálatokat;
- O. mivel az uniós eszközök büntető igazságszolgáltatás terén való alkalmazása – beleértve ebben az értelemben az alapvető jogok tiszteletben tartását, valamint a büntető igazságszolgáltatás területének fejlesztését – a nemzeti büntető igazságszolgáltatási rendszerek hatékony működésétől függ;
- P. mivel koherens és átfogó igazságügyi igazgatásra van szükség, mivel a határokat átlépő bűnözők nem használhatják ki a tagállamok büntetőjogi rendszerei közötti különbségeket;

A büntetőügyekre vonatkozó igazságügyi eredménytábla kidolgozása

1. üdvözlöi a Bizottság által kidolgozott uniós igazságügyi eredménytáblát; azonban sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy kizárólag a polgári, kereskedelmi és közigazgatási igazságszolgáltatásra összpontosít;
2. hangsúlyozza, hogy az igazságügyi eredménytáblának a büntetőügyekben való alkalmazása alapvető szerepet fog játszani abban, hogy a büntető igazságszolgáltatás területén a bírák és az ügyészek között létrejöjjön az uniós jogszabályok közös értelmezése, ezzel megerősítve a kölcsönös bizalmat;
3. ezért felszólítja a Bizottságot, hogy fokozatosan terjessze ki az eredménytábla hatókörét annak érdekében, hogy az egy széles körű és mindent területet átfogó igazságügyi eredménytábla legyen, amely objektív mutatók alkalmazásával értékeli az igazságügy összes területét, beleértve a büntető igazságszolgáltatást és az összes ahhoz kapcsolódó horizontális kérdést, például a bírák függetlenségét, hatékonyságát, feddhetetlenségét és előmenetelét, valamint az eljárási jogok tiszteletben tartását; felszólítja a Bizottságot, hogy vonjon be minden érintett szereplőt, és vegye alapul a korábbi tapasztalatokat és tanulságokat, valamint az Európa Tanács szervei és az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által már elvégzett, a jogállamiság és az igazságszolgáltatási rendszerek értékelésére vonatkozó munkát;

A nemzeti parlamentek és az Európai Parlament szerepe

4. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket bevonják a Szerződésekben előírt folyamatba, és hogy az értékelések eredményeit rendszeresen bemutatják nekik;

A tagállamok részvétele

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerekről nincsenek elérhető adatok, és ezért felhívja a tagállamokat, hogy teljes körűen működjenek együtt az Európai Unió és az Európa Tanács intézményeivel, és rendszeresen gyűjtsenek és bocsássanak rendelkezésre pártatlan, megbízható, objektív és összehasonlítható adatokat igazságszolgáltatási rendszereikről;

Jogállamiság és alapvető jogok

6. felszólítja a Bizottságot, hogy foglalkozzon a Parlament ismételt kérésével, és javasoljon:
 - egy hatékony mechanizmust, amely rendszeresen értékeli azt, hogy a tagállamok tiszteletben tartják-e az EUSZ 2. cikkében rögzített alapvető uniós értékeket, ami megeremtené az alapot egy megfelelő beavatkozásokkal járó korai előrejelző eszköz számára; valamint
 - egy megfelelő beavatkozásokkal, hatékonyabb jogsértési eljárásokkal és szankciók lehetőségével járó mechanizmust az olyan válsághelyzetekre, amikor rendszerszerűen megsértik a demokrácia és a jogállamiság alapelveit, és amikor az adott tagállamban nem működnek a megfelelő fékek és ellensúlyok;
7. hangsúlyozza, hogy minden ilyen mechanizmust az összes tagállam esetében átlátható és azonos módon kell alkalmazni, és hogy törekedni kell arra, hogy kiegészítse más nemzetközi intézmények (például az Európa Tanács és különösen a Velencei Bizottság) munkáját; kéri, hogy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége kapjon szerepet az értékelésben;

2014. március 12., szerda

8. fokozottabb együttműködést kér az Európai Parlament és a Velencei Bizottság között; felkéri a Parlamentet és az Európa Tanácsot, hogy a különösen aggályos ügyekben dolgozzanak ki megfelelő mechanizmusokat a Velencei Bizottság véleményének kikérésére, és biztosítsák a Parlamentnek a Velencei Bizottság munkájában való megfigyelői részvételét;
9. szükségesnek tartja a Parlament illetékes bizottságai és az Európa Tanács parlamenti közgyűlése közötti együttműködésnek a 199. cikkel összhangban történő további megerősítését, különösen rendszeres és ad hoc ülések formájában, valamint kapcsolattartó pontok kijelölését mindkét félnél; állandó meghívást nyújt át az Európa Tanács képviselői számára (a releváns PACE bizottságok, a Velencei Bizottság, a CEPEJ, az emberi jogi biztos), hogy részt vegyenek az EP bizottságok vonatkozó ülésein;
10. felszólít az Európa Tanács parlamenti közgyűlése és az Európai Parlament közötti együttműködés megerősítéséről szóló 2007.évi megállapodás naprakésszé tételére annak érdekében, hogy az figyelembe vegye a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta történeteket; a Parlament eljárási szabályzatának 199. cikke alapján felszólítja az Elnökök Értekezletét, hogy kérje fel a PACE bizottságot a tárgyalások megkezdésére azzal a céllal, hogy az érintett szervekre vonatkozó gyakorlati együttműködési intézkedések bekerüljenek az általános keretbe;
11. megjegyzi, hogy az Európa Tanács és az Európai Unió közötti egyetértési megállapodást is rendszeresen értékelni kell;
12. felszólítja a Tanácsot és a tagállamokat, hogy a Chartában és a szerződések vonatkozó cikkeiben (különösen az EUSZ 2., 6. és 7. cikkében) biztosított alapvető jogok esetében maradéktalanul tegyenek eleget kötelezettségeiknek; úgy véli, hogy ez az előfeltétele annak, hogy az EU hatékonyan kezelje az olyan eseteket, amikor bizonyos tagállamok megakadályozzák a demokratikus alapelvek, a jogállamiság és az alapvető jogok érvényesülését;
13. hangsúlyozza, hogy a Bizottság felhatalmazással rendelkezik arra, hogy az Európai Unió Bírósága előtt eljárást indítson azzal a tagállammal szemben, amely nem tesz eleget a Szerződések szerinti kötelezettségeinek;

o

o o

14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.
-